NOWOŚCI WYDAWNICZE

Zielona Góra. Miasto winobrania

Tegoroczne Dni Zielonej Góry czworo pisarzy i naukowców: Wiesław Hładkiewicz, Andrzej Janecki, Danuta Nowak, Edward Jakubowski z Uniwersytetu Zielonogórskiego postanowiło uczcić publikacją pt. *Zielona Góra. Miasto winobrania*. Prezentowane opracowanie wzbogaciły korowodowe fotografie Bartosza Mirosławskiego i Tomasza Misiaka. W recenzji profesora Waldemara Sługockiego czytamy:

„Zielona Góra - Miasto Winobrania" to zbiór wyselekcjonowanych przez autorów, subiektywnych esejów, odwołujących się do historii Zielonej Góry. Przedstawione opisy ukazują obraz naszego malowniczego i urokliwego miasta, a także zaistniałe w nim przełomowe wydarzenia wpisujące się w historię, a także kształtujące dzisiejszy Winny Gród. Autorzy wykazali się wyobraźnią i fantazją. Zielona Góra została opisana w sposób zupełnie inny, dlatego zachęcam Państwa, by podążać śladami autorów i wgłębić się w historię mojej ukochanej Zielonej Góry.

Opisywanie historii Zielonej Góry rozpoczęliśmy nastrojowymi strofami poety Ryszarda Białogreckiego pt.: *Moje Miasto, Żużel to chluba naszego miasta* i *Mojemu Miastu*.

Naszej ekipie pisarskiej przyświecał cel nadania nowego wymiaru zielonogórskiej przeszłości. Pierwsze wzmianki źródłowe o Zielonej Górze pochodzą z XIV wieku. Na „życiorys" naszego miasta składają się m.in. dzieje winiarstwa, sukiennictwa i przemysłu stalowego. Należało też wspomnieć o procesach czarownic, zarazach, przemarszach wojsk i pożarach rujnujących miasto. Z okolic Zielonej Góry pochodzili ludzie, którzy odcisnęli swój ślad w historii Europy i świata. Nazwiskiem zielonogórzanina Bartholomaeusa Pitiscusa ochrzczono księżycowy krater. Miasto rozsławili m.in.: Wilhelm Levysohn, Otto Julius Biernbaum, pastor Martin Jäckel, Leopoldyna Leszczyńska, Tadeusz Kuntze, Taddeo Polacco.

Piszemy też o tym, że dzisiejsza Zielona Góra jest owocem wiary ludzi we własną zaradność oraz dowodem na to, że siłą woli i pracą można odwrócić nie tylko kierunek biegu rzek.

Danuta Nowak, Wiesław Hładkiewicz

Antoni Matysiak, Elżbieta Grochowska, *Konstrukcje stalowe. Belki podsuwnicowe. Estakady*, cz. 1: *Belki podsuwnicowe*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, B5, oprawa twarda, s. 224, ISBN 978-83-7842-245-7

Niniejsza praca obejmuje całokształt zagadnień potrzebnych do racjonalnego projektowania nowych i rekonstrukcji istniejących belek i estakad suwnicowych oraz torów suwnic podwieszanych i torów wciągników.

Książka zawiera przykłady rozwiązań konstrukcyjnych, opatrzonych odpowiednim komentarzem i wskazówkami konstrukcyjnymi. Zamieszczone rozwiązania przedstawiono w taki sposób, w jaki należy opracować szczegóły i elementy konstrukcyjne w dokumentacji technicznej. Książka zawiera materiał, do którego opracowania wykorzystano inżynierskie doświadczenie Autorów.

Konstrukcje stalowe. Belki podsuwnicowe. Estakady. Część I: Belki podsuwnicowe to tytuł książki technicznej autorstwa **Antoniego Matysiaka i Elżbiety Grochowskiej,** pracowników Instytutu Budownictwa UZ.

Dzieło liczące 224 strony, zostało wydane w 2016 r. przez Oficynę Wydawniczą UZ, ISBN 978-83-7842-245-7.

Autorzy przedstawili w swej pracy całokształt zagadnień koniecznych do projektowania nowych, jak również do rekonstrukcji istniejących belek i estakad suwnicowych oraz torów suwnic podwieszanych i torów wciągników. W książce zawarto wiele przykładowych rozwiązań konstrukcyjnych, omawiając je w ten sposób, jak należy opracowywać w szczegółach elementy konstrukcyjne i przedstawiać je w dokumentach technicznych. Wiele z prezentowanych rozwiązań konstrukcyjnych jest dziełem Autorów książki. Zasady projektowania omawianych konstrukcji przedstawiono i omówiono szczegółowo zarówno według polskich norm PN, jak i według obowiązujących norm europejskich PN-EN. Praca jest bogato ilustrowana za pomocą rysunków, tabel i wykresów oraz zawiera obszerną literaturę przedmiotu wraz z szerokim wykazem norm tematycznych. Prezentowana książka stanowi bardzo cenną pomoc dla osób studiujących budownictwo na wyższych uczelniach, a w szczególności może być wartościowym kompendium wiedzy dla młodych inżynierów zatrudnionych przy projektowaniu i w wykonawstwie budownictwa przemysłowego.

Marek Dankowski

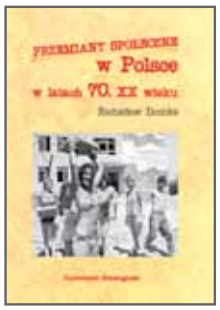

Radosław Domke, *Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, B5, oprawa twarda, s. 430, ISBN 978-83-7842-232-7

Portret polskiego społeczeństwa doby gierkowskiej nakreślony przez Radosława Domkego jest i wielobarwny, i zniuansowany. Autor stroni od efektownych, publicystycznych konstatacji, preferuje narrację mocno opartą na analizie źródeł, przywoływane przykłady zaś dobrze dokumentują jego badawczy zamysł. [...] Praca Radosława Domkego to udany, frapujący portret gierkowskiej dekady, ukazany z perspektywy zachodzących wówczas przemian społecznych.

[prof dr hab. Włodzimierz Suleja – fragm. recenzji]

Praca mieści się w nurcie badań historii społecznej Polski Ludowej i charakteryzuje się umiejętnym łączeniem warsztatu historyka, socjologa i polito1oga. Interdyscyplinarny charakter pracy świadczy o wysokich walorach warsztatowych i metodologicznych jej autora.

Warto podkreślić, że lata siedemdziesiąte są jednym z najsłabiej zbadanych okresów w najnowszych dziejach Polski. Tym samym autor zapełnia w nowatorski sposób tę lukę badawczą.

[...] Praca Radosława Domkego stanowi ważny i istotny wkład w badania historii społecznej Polski Ludowej.

[prof zw. dr hab. Andrzej Sakson – fragm. recenzji]

Studia Zachodnie", t. 17, red. Robert Skobelski, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, B5, oprawa miękka, s. 378, ISBN 978-83-7842-247-1, ISSN 1428-0663

ARTYKUŁY I STUDIA

• Paweł Karp, *Husycko-polski atak na Nową Marchię – preludium wojny z Zakonem Krzyżackim w 1433 roku*

• Piotr Partyka, *Wytwórczość włókiennicza w północno-wschodnich Łużycach w XVII-XVIII wieku*

• Jarosław Kuczer, *„Nowa tradycja". Administracyjno-ustrojowe związki książąt ze Śląskiem w okresie 1629-1740*

• Grzegorz Bosy, *Krajobraz kulturowy wsi północnego Śląska w świetle map Christiana Friedricha von Wredego z połowy XVIII wieku*

• Łukasz Puślecki, *Wielkopolskie programy badań folklorystycznych w pierwszej połowie XIX wieku*

• Wiktor Krajniak, *Elektryfikacja ziemi lubuskiej 1894-1955*

• Małgorzata Świder, *Protesty 17 czerwca 1953 roku w polityce i pamięci niemieckiej – przyczynek do obchodów 60. rocznicy Czerwca '53*

• Daniel Koteluk, *Zjednoczone Stronnictwo Ludowe w województwie zielonogórskim w latach 1956-1959. Konflikt o pozory władzy*

• Stefan Dudra, *Hierarchia i duchowieństwo prawosławne wobec tzw. Ziem Odzyskanych i przemian społeczno-politycznych w Polsce w latach 1945-1989*

• Robert Skobelski, *Szpital Wojewódzki w Zielonej Gorze w latach 1975-1990*

• Michał Jurczenia, *Współpraca województwa lubuskiego z prowincją Hainan*

MISCELLANEA

• Hanna Kurowska, *Akuszerka na ziemiach polskich w świetle przepisów oraz literatury medycznej z końca XVIII i pierwszej połowy XIX wieku*

• Radosław Domke, *Kształcenie dzieci i młodzieży w Polsce w latach 70. XX wieku*

• Małgorzata Szymczak, *„Warto pamiętać". Miejsca pamięci narodowej i ich rola w edukacji*

• Bogumiła Husak, *Deklaracje bońsko-kopenhaskie jako wzó r regulacji prawnych wobec mniejszości narodowych we współczesnej Europie*

• Michał Palczyński, *Metodyka kartografii w warsztacie historyka*

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

• Daniel Koteluk, *Biskup gorzowski Teodor Bensch w świetle materiałów źródłowych w latach 1956-1958*

• Rafał Reczek, *Millenium w Zielonej Gorze w dokumentach archiwalnych. Proces badawczy*

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

• Agnieszka Gut, *Średniowieczna dyplomatyka wschodniopomorska. Dokumenty i kancelarie Pomorza Wschodniego do 1309 roku*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2014, „Rozprawy i Studia", t. (963) 889, 343 ss. (Andrzej Wałkówski)

• Alina Polak, *Dyplomatyka Kościoła polskiego okresu średniowiecza. Formularz dokumentów arcybiskupów gnieźnieńskich do 1381 roku*, Wydawnictwo „Scriptorium", Opole 2014, 473 ss. (Andrzej Wałkówski)

• Małgorzata Machałek, *Przemiany wsi zachodniopomorskiej w latach 1945-1956*, Muzeum Narodowe w Szczecinie, Wydawnictwo „Kadruk", Szczecin 2012, 427 ss. (Daniel Koteluk)

• Klucze niemieckiej historiografii do historii o Polsce. Uwagi na marginesie książki Michaela G. Müllera *Zrozumieć polską historię*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2012, „Poznańska Biblioteka Niemiecka", 505 ss. (Jarosław Kuczer)

• O Lubuskim eseistycznie. Recenzja tomu Marcelego Tureczka *Ziemia Lubuska – społeczny wymiar dialogu o przeszłości i teraźniejszości*, Stowarzyszenie Czas A.R.T., Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział Zielona Góra, Wschowa–Zielona Góra 2014, 454 ss. (Marta Jadwiga Bąkiewicz

„Przegląd Narodowościowy – Review Of Nationalities" 2016, nr 5: *¿Adónde vas, Espana?*, red. Jan Iwanek, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, Eduard Tarnawski, B5, oprawa miękka, s. 338, ISSN 2084-848X, ISBN 978-83-7842-256-3

Przygotowany piąty numer „Przeglądu Narodowościowego – Review of Nationalities" poświęcony został badaniom nad współczesną Hiszpanią. Problematyka poszczególnych artykułów stanowi przekrój zagadnień społecznych, jakie z perspektywy polskich badań humanistycznych oraz społecznych wydają się kluczowe dla zrozumienia specyfiki państwa, często porównywanego z Polską z racji wielkości oraz potencjału demograficznego. Hiszpańskie zmagania z własną historią, a także zmiana ustroju po okresie dyktatury Caudillo Franco, wywarły piętno nie tylko na politykach hiszpańskich, ale również zdominowały współczesny dyskurs polityczny. Zagadnienia te zostały na nowo zinterpretowane w tekstach Eduarda Tarnawskiego – *Purpurowa rewolucja. Hiszpania 2014-2015* oraz Wojciecha Opioły – *Współczesna hiszpańska polityka pamięci (1999-2014)*. Warto zauważyć, że tekst Eduarda Tarnawskiego ma charakter paralelny, wskazując na istotę purpurowej rewolucji w Hiszpanii, i prowadzi bezpośrednio do kolejnego zagadnienia, jakim są polityczne konsekwencje kryzysu ekonomicznego (Małgorzata Myśliwiec – *Wpływ czynników gospodarczych na działanie systemu politycznego współczesnej Hiszpanii*), przede wszystkim po przewartościowaniach politycznych rządu José Zapatero (Daria Podedworna – „[…] *najlepszy były premier" - wizerunek i działalność Jose Zapatero po zakończeniu sprawowania funkcji premiera Hiszpanii*) w postaci formułowania się nowych ruchów politycznych (Agnieszka Kasińska-Metryka – *Nowe siły hiszpańskiej lewicy - od ideologii do populizmu*), na bazie politycznej kontestacji (Weronika Górnicka – *Kreowanie pozornej bipolarności jako elementarny komponent działalności Podemos*). Kolejna grupa artykułów dotyczy podstaw ustrojowych Hiszpanii (Katarzyna Wlaźlak – *Prawne aspekty autonomii regionalnej w Hiszpanii*) jako bytu politycznego oddziałującego na per-

Koleżance Ewie Popiłce

wyrazy głębokiego współczucia

z powodu odejścia Taty

składają

współpracownicy z Oficyny Wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego

spektywy innych, podobnych państw (Jan Iwanek – *Hiszpańska autonomia terytorialna w perspektywie Polski*). Założeń ustroju Królestwa Hiszpanii nie można rozpatrywać z pominięciem istoty dążeń niepodległościowych oraz autonomicznych poszczególnych regionów, zarówno w warstwie czynnej polityki, jak i swoistości oraz deklaratywnej odrębności (Katarzyna Mirgos – *Euskal Herria Nora Zoaz? Kraj Baskow wczoraj, dziś i jutro*; Wioletta Husar – *„Som la gent blaugrana" - FC Barcelona jako etnomarka Katalonii*).
Przedstawiony obraz Hiszpanii jako kraju o licznych różnicach wewnętrznych byłby niepełny, jeśli nie uwzględnilibyśmy roli wspólnot o charakterze religijnym, których aktywność religijna ma immanentne cechy polityczne (Martyna Masłowska – *Poskramiać czy oswajać? Problem islamizacji Europy na przykładzie Hiszpanii*; Stefan Dudra – Prawosławne jurysdykcje kościelne we współczesnej Hiszpanii; Stanisław Kosmynka, *Wyzwania dla bezpieczeństwa Hiszpanii ze strony dżihadyzmu w kontekście oddziaływania Państwa Islamskiego*.

„Psychologiczne Zeszyty Naukowe. Półrocznik Instytutu Psychologii Uniwersytetu Zielonogórskiego" 2006, nr 1: *Człowiek w całokształcie życia: rodzina - edukacja - praca*, red: Tatiana Rongińska, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2015, B5, oprawa miękka, s. 164, ISSN 2451-1420

Czasopismo, którego pierwszy numer oddajemy do rąk Czytelnika, jest rezultatem integracji naukowych zainteresowań psychologów w zakresie trzech głównych obszarów funkcjonowania człowieka na przestrzeni życia: rodziny, edukacji i pracy. Inicjatywa wydania „Psychologicznych Zeszytów Naukowych" zrodziła się w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Zielonogórskiego w 2016 roku.
Półrocznik stanowi forum wymiany poglądów psychologów i specjalistów z nauk pokrewnych na tematy związane z problematyką wychowania i rozwoju dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w rożnych kontekstach życiowych. W czasopiśmie prezentujemy również treści tematycznie zogniskowane wokół problemów edukacji i profesjonalnego doskonalenia człowieka w organizacjach edukacyjnych, a także w sytuacjach pracy zawodowej. Publikowane prace dotyczą także trudności i zaburzeń zachowań człowieka w ciągu życia oraz profilaktyki tych zaburzeń. Redakcja czasopisma zachęca do polemicznych debat pomiędzy przedstawicielami rożnych orientacji teoretycznych i metodologicznych w ramach wymienionych obszarów funkcjonowania człowieka.
Formuła naukowa „Psychologicznych Zeszytów Naukowych" pozwala publikować: oryginalne artykuły empiryczne, teoretyczne, przeglądowe i doniesienia z badań. Wybrane numery czasopisma będą miały charakter monograficzny. Pierwszy numer poświęciliśmy zagadnieniu „Człowiek w całokształcie życia: rodzina – edukacja – praca". Rozpoczynamy nim prezentację zainteresowań i doświadczeń naukowych psychologów krajowych i zagranicznych związanych z aktywnością człowieka w trzech głównych kontekstach życiowych. Pragniemy podziękować Autorom, Recenzentom i Redaktorom za trud włożony w przygotowanie pierwszego numeru półrocznika. Mamy nadzieję, że tematyka naszego czasopisma zainteresuje szerokie grono specjalistów z zakresu nauk społecznych.

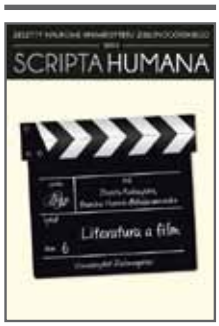

„Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego. Scripta Humana", t. 6: *Literatura a film*, red. Dorota Kulczycka, Monika Hernik-Młodzianowska, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, B5, oprawa miękka, s. 292, ISBN 978-83-7842-231-0, ISSN 2353-1681

Relacje między filmem a literaturą układają się rozmaicie. Skrzypczak polemizuje z przebrzmiałą już nieco tezą Karola Irzykowskiego o pasożytowaniu filmu na literaturze, głosząc pogląd o ich symbiozie. Właśnie owa symbioza w sposób najbardziej adekwatny określa zjawisko zaobserwowane przez autorów niniejszego, szóstego już tomu serii naukowej „Scripta Humana". Choć wszystkie teksty spaja wspólna idea odniesień do literatury, rozpatrywane są one przez poszczególnych badaczy na różnych płaszczyznach. Najistotniejszy jest w tej książce problem adaptacji, ale nie wyczerpuje on tematu, gdyż film rządzi się swoim prawem i oprócz przeróbek, kopii, przekładów, transpozycji sensów i obrazów z konkretnych dzieł literackich możliwe są pojedyncze aluzje do innych dzieł, trawestacje poszczególnych wątków czy obrazów, rozmaite gry intertekstualne i intersemiotyczne z archetekstami, gatunkami, schematami fabularnymi i tak dalej. Publikację charakteryzuje zatem tyle monotematyczność (zaznaczona już w tytule), ile pewien eklektyzm tematyczny, który w pewnym sensie zdradzają nazwy poszczególnych działów. Należy przy tym zaznaczyć, że w oddawanej do rąk Czytelników monografii spotkać można interpretacje adaptacji różnorakich dzieł literackich, poczynając od dzieł klasycznych, należących do kanonu literatury rodzimej czy też światowej, a kończąc na najnowszych tekstach, które cieszą się dużą popularnością i są elementem dzisiejszej kultury masowej. Tom obejmuje teksty analizujące różne aspekty i problemy filmowych relacji z szeroko pojętymi tekstami, w tym tekstami kultury, jakimi są komiksy. Analizy nie ograniczają się do produkcji polskich. Obejmują one cały XX i XXI wiek z wyraźnym punktem ciężkości położonym na ostatnich pięćdziesięciu latach.

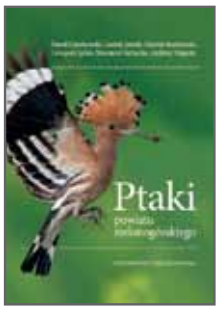

Paweł Czechowski, Leszek Jerzak, Marcin Bocheński, Grzegorz Jędro, Sławomir Rubacha, Andrzej Wąsicki, *Ptaki powiatu zielonogórskiego*, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2016, B5, oprawa miękka, s. 220, ISBN978-83-7842-235-8

Ptaki stają się coraz częstszym obiektem zainteresowania wielu ludzi, zarówno badaczy, jak i amatorów realizujących swoje pasje poznawcze. Wynikiem tego jest rosnąca wiedza, którą najlepiej przedstawiają zmiany krajowej listy awifauny. O ile w 1970 r. podawane były dane o występowaniu 353 gatunków, o tyle ostatnie informacje z 2015 r. mówią o 451 gatunkach. Wiedza ta musi być udostępniania na różnych stopniach szczegółowości i książka, która dociera do rąk Czytelnika, jest dobrym przykładem podsumowania stanu wiedzy na obszarze ok. 100 lat działania grupy ornitologów. Opracowanie to będzie przyjemną lekturą dla osób wrażliwych na piękno przyrody, do których docierają sygnały otaczającego nas środowiska, ale także może być podstawą weryfikacji własnych obserwacji i spotkań opierzonej braci.

[dr hab. Zbigniew Jakubiec – fragm. recenzji]

zebrala Ewa Popiłka
Oficyna Wydawnicza